

Směneční platební příkazy byly ponechány v platnosti s o u d y
v š e c h t ř í s t o l i c, N e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů:

Právní posouzení věci, o něž jde v první řadě, záleží v názoru odvolacího soudu, že nedostávající se náležitost žalobních směnek byla s právním účinem dodatně splněna po vydání směnečných platebních rozkazů, ale ještě před vynesemím rozsudku. Směnkám těm nedostávalo se totiž náležitosti čl. 4 čís. 3 směn. ř., ježto nebylo na nich vyznačeno, na čí řád má býti placena směnečná částka. Vydání směnečných platebních rozkazů na základě těchto neúplných směnek odporovalo §u 557 c. ř. s. Jak se měl soud první stolice zachovati, zda měl žádost o vydání platebního rozkazu zamítnouti, či zavést o žalobě řízení podle §§ 559 a 554 c. ř. s., o tom není třeba nyní uvažovati. Žalovaná strana podala v čas námitky proti platebním rozkazům, a účinnost jich byla odložena až do právoplatného rozhodnutí sporu. Žalobkyně uplatnila směnečný nárok, jehož nebylo v čas podání žaloby, ježto nebylo tu platných směnek. Nedostatek ten byl napraven dodatným připojením nedostávající se náležitosti žalobních směnek. K vyplnění směnek byla žalobkyně oprávněna, ježto podle skutkového zjištění byly jí směnky ty odevzdány příjemcem k vyplnění, a nebylo tvrzeno, že neměly býti vyplněny tak, jak se dodatně stalo. Je pravda, že příjemce, nyní jeho pozůstalost, byl směnečně zavázán teprve okamžikem vyplnění směnek ve smyslu čl. 4 směn. řádu, k tomu však došlo ještě před vynesemím rozsudku první stolice. Tímto rozsudkem mělo a mohlo býti rozhodnuto jediné o tom, zda směnečný nárok je po právu cili nic; ježto před tím byly vydány směnečné platební rozkazy, mohlo se podle §§ 559 a 553 c. ř. s. státi tak jen zachováním, po případě zrušením oněch příkazů. Směnečný nárok vznikl skutečně ještě před vynesemím rozsudku, ježto směnky byly doplněny na počátku ústního jednání. Tím nastala dospělost zažalovaného směnečného plnění ve smyslu §u 406 c. ř. s., to tím spíše, ježto pohledávka, k jejímuž krytí sloužily směnky, vznikla vůči příjemci již roku 1922, tudíž dávno před zažalováním směnek. Nebylo proto záady, by žalovaná strana nebyla k plnění tomu odsouzena, což se mohlo státi jen ponecháním platebních rozkazů v platnosti bez ohledu na to, že směnečný nárok nebyl v čase jich vydání ještě oprávněn, a že rozkazy ty neměly býti vydány, po případě že byly vydány neprávem. Dodatně napravená neúplnost směnky nebyla proto důvodem ke zrušení platebních rozkazů.

Čís. 4905.

Ručení dle §u 2 zák. o společnostech s r. o. vztahuje se na všechny případy, kdy za společnost s r. o., která dosud není zapsána do obchodního rejstříku, bylo jednáno tak, jako by již po právu existovala. Z podpisů na směnkách vzchází i zde ručení směnečné. I pseudokurátor ručí

směnečně, bylo-li na směnce ku jménu domnělého zmocnitele připsáno jméno domnělého zmocněnce s dodatkem, poukazujícím ku zmocnění.

(Rozh. ze dne 8. dubna 1925, Rv I 493/25.)

Směnečný platební příkaz byl ponechán v platnosti s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, N e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d u v o d u:

Žalovaní v písemných námitkách, podaných proti směnečnému příkazu platebnímu v zákonné lhůtě třídní, připustili, že na zažalovaných směnkách podepsali firmu Společnosti pro osvětlování a topení s r. om. jako její jednatelé, že společnost není zapsána do obchodního rejstříku, a že oni ručí dle §u 2 zákona ze dne 6. března 1906, čís. 58 ř. zák. o společnostech s ručením omezeným; a namítali toliko, že ručí jen kontrahentce firmě K. a Co. a nikoli směnečně, směnečným dlužníkem že jest jediné ona neprotokolovaná a právně neexistující společnost. Jen touto námitkou, k jejímuž doličení žalovaní v první stolici nic více neuvedli, lze se zabývat; to, co žalovaní jinak ještě přednesli v první stolici a v řízení opravném, týkalo se jednak druhé námitky, na níž žalovaní již netrvají, jednak jest to přednesem novým, k němuž dle §§ 550 odstavec druhý, 552 odstavec druhý, 557, 559, 482, 504 c. ř. s. nelze míti zření. Z předložených prvopisů zažalovaných směnek jest patrné, že na směnkách byla jako trasátka uvedena Společnost pro osvětlování a topení s r. om., že žalovaní opatřili směnky doložkou přijetí a tištěným zněním firmy společnosti a připojili své vlastnoruční podpisy. Právem soud odvolací z toho, jakož i z vlastního přednesu žalovaných usoudil, že žalovaní, vědouce, že společnost, za kterou jednali, po právu netrvá (§ 2 zákona ze dne 6. března 1906, čís. 58 ř. zák.), že tedy jejich jednání nemá podkladu právního přes to, podepsavše firmu neexistující společnosti, předstírali trvání společnosti po právu nejsoucí. S toho hlediska nesejde na tom, zda žalovaní tehdy ještě netušili, jaké potíže jim vzniknou s protokolací, zda nevěděli a neočekávali, že s protokolací se sejde, a zda nepočítali s neexistující společností, — a tím padají také důsledky z toho odvozené, že neměli úmyslu předstíratí pouze nějaký závazek společnosti, a že počítali s tím, že společnost nabude právní existence. Žalovaní ručí tedy osobně a rukou nedílnou dle druhého odstavce §u 2 zákona ze dne 6. března 1906, čís. 58 ř. zák., který platí, kdykoli bylo za společnost s ručením omezeným, která do obchodního rejstříku není ještě zapsána a proto jako taková po právu netrvá, jednáno tak jako kdyby právně již existovala (Sb. n. s. čís. 1852). Lze beze všeho připustiti, že v takovém případě jest obdobně použití čl. 55 obch. zák., neboť se k němu v §u 2 dotčeného zákona výslovně poukazuje. Ale tím není pro žalované nic získáno. Plyne z toho jen, že z obchodu, který byl podkladem směnek, ručí žalovaní osobně dle práva obchodního, a že ten, s kým jednali, může se dle své volby na nich domáhati náhrady škody nebo splnění — ale nikterak to nevylučuje, že z podpisů na směnkách žalovaní ručí dle práva směnečného. Opačný názor žalovaných nemá

opory v zákoně, neboť § 2 zákona ze dne 6. března 1906, čís. 58 ř. zák. mluví, jak vytkly již nižší soudy, povšechně o jednání, nerozeznávaje, zda jde o jednání směnečné, či nesměnečné. Neudržitelným jest názor dovolatelů, že směnečně zavázána jest jediné společnost, jejímž jménem podepsali směnky; vždyť společnost neexistující dlužníkem vůbec se státi nemůže. Směnečný závazek žalovaných plyne, jak správně uvedl soud odvolací, z čl. 81, 21, 23 sm. ř., a není tudíž správným tvrzení žalovaných, že ze směnek nevyplývá. Žalování, trvající na tom, že dlužno je pokládati za pseudokuratory, směnečně neručící, dovolávají se authority Grünhutovy, ale z vývodů tohoto spisovatele plyne opak toho, co žalování tvrdí. Právě Grünhut ve své učebnici směnečného práva (Wechselrecht 1897, I/324) výslovně, že, bylo-li na skriptuře ku jménu domnělého zmocnitele připojeno jméno domnělého zmocněnce s dodatkem, poukazujícím ke zmocnění, ručí podepisovatel, poněvadž podepsal svým jménem, osobně a směnečně tak, jak by byl ručil domnělý zmocnitel, uvedený ve skriptuře, kdyby tu byla plná moc bývala, což se plně shoduje s předpisem čl. 95 sm. ř. Také jako pseudo-prokurátoři ručili by tedy žalování směnečně, neboť forma, jakou se stalo přijetí zažalovaných směnek, rovná se v podstatě právě naznačenému způsobu směnečného podpisu.

Čís. 4906.

»Zjednáním« věcí movitých ve smyslu čl. 271 čís. 1 obch. zák. jest rozuměti jakékoliv úplatné právní jednání mezi živými, směřující k nabytí vlastnictví oněch movitostí, jež mají býti zcizeny. Zjednáním není nabytí bezplatné nebo jednostranné, zejména získání věcí prvovýrobou, ať již na vlastním nebo snad zpachtovaném pozemku.

(Rozh. ze dne 15. dubna 1925, R I 81/25.)

Rejstříkový soud povolil, by byla do rejstříku zapsána veřejná obchodní společnost »K. a B., provozování žulových lomů v S. a Ž., výroba dlažebního kamene«. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud zamítl návrh na zápis do rejstříku.

Důvody:

Veřejnou společností ve smyslu obchodního zákona jest sdružení dvou nebo více osob ku provozování obchodů pod společnou firmou na společný účet (čl. 85 obch. zák.). Jednou z podstatných náležitostí jest tedy, by provoz podniku byl obchodem ve smyslu čl. 271 a násl. obch. zák. V tomto případě jde o »provozování žulových lomů v S. a Ž., výroba dlažebního kamene«. Nehledíc ani k tomu, že dle obsahu opovědi bylo žádáno o vyznačení předmětu podniku jen jako »provozování žulových lomů v S. a Ž.«, nikoli také »výroba dlažebního kamene« a že dle konaných zjištění jde o provoz lomů jen v Ž. a nikoli také v S., není provedený již zápis firmy »K. a B.« jako veřejné společnosti zákonem